

Aanleiding/Context

Het team Ruimtelijke Ontwikkeling is bezig met de voorbereiding jaarplan 2026.

Voor ca. 80% geeft het jaarplan inzicht in de werkvoorraad van het team. Evenals vorig jaar is er meer werk te verrichten dan er formatie beschikbaar is. In het poho Treep (als eerste stap op weg naar behandeling in college en raad) zijn op 10 november jl. de eerste inzichten besproken.

Voorlopig resultaat

De huidige stand van het jaarplan geeft een eerste inzicht in het totaal van de werkzaamheden die voor 2026 zijn geïnventariseerd. Hierin zijn de werkzaamheden voor De Nieuwe Korf nog niet meegenomen omdat deze mede afhankelijk zijn van het besluit dat de raad op 29 januari a.s. neemt. Daarnaast is het programma maatschappelijke vastgoed nog niet ingevuld en onderwijshuisvesting gedeeltelijk. Wel is er rekening mee gehouden dat de nieuwe beleidsadviseur vastgoed voor de volle 100% aan dit programma werkt. Daarnaast is her en der nog overleg met collega's nodig over de geraamde uren en moet op enkele beleidsterreinen nog een nadere specificatie van de uren plaatsvinden.

Er is net als voor 2025 een viertal categorieën onderscheiden:

- Onontkoombaar: regulier werk, werkzaamheden met een wettelijk of juridisch verplichte basis
- Hoog- gestart: werkzaamheden met een hoge prioriteit waar ook al een start mee is gemaakt
- Hoog- niet gestart: werkzaamheden met een hoge prioriteit die nog niet zijn gestart en waar in geprioriteerd kan worden
- Midden-laag: de overige werkzaamheden

Totaaloverzicht beschikbare en benodigde uren

Op dit moment kunnen we het volgende overzicht van de beschikbare en benodigde uren geven:

	Uren	Resultaat
Beschikbare uren	40.410 (incl. vacatures)	
Werkzaamheden		
- Onontkoombaar	46.400	- 5.990
- + hoog gestart	46.755	- 6.345
- +hoog-niet gestart	51.100	- 10.690
- +middel of laag	51.925	- 11.515

Een paar zaken vallen hierbij op:

- Het uitvoeren van de onontkoombare werkzaamheden kost al meer formatie dan beschikbaar is. Dit concentreert zich niet bij een beperkt aantal mensen, maar leidt vrij breed tot individuele tekorten;
- Binnen de onontkoombare werkzaamheden, maakt het reguliere werk een groot deel uit. Voor een aantal mensen betekent dit dat voor deze werkzaamheden al onvoldoende uren beschikbaar zijn.
- Het aantal uren voor de reguliere werkzaamheden ligt 7.820 hoger dan in 2025. Verklaringen: de werkzaamheden die voortkomen uit de Omgevingswet gaan in 2026 meer inzet vragen dan in de afgelopen jaren (bijna 40% van de toename), de in 2025 en eerder gestarte opgaven lopen (deels) door in 2026 en mensen hebben beter inzicht gekregen in de urenraming van de reguliere werkzaamheden.
- Naast de werkzaamheden 'onontkoombaar' levert de categorie 'hoog-niet gestart' nog een aanzienlijke extra druk op: 4.340 uur (ruim 10% van de beschikbare uren).
- Omdat de voorgaande jaren ook prioriteiten zijn gesteld zijn meerdere onderwerpen niet opgenomen in de huidige berekeningen. Dit is met name van invloed op de weergave van de categorieën hoog-niet gestart en midden-laag.

Werkzaamheden hoge prioriteit-niet gestart

Het grootste deel van de werkzaamheden in deze categorie heeft betrekking op het opstellen van visies of het starten van projecten waarvoor de inzet van veel beleidsvelden nodig is en die al meerdere jaren op de agenda staan:

- Omgevingsprogramma Entreegebied/visie Entreegebied
- Project uitbreiding bedrijventerreinen
- Omgevingsprogramma Burg. Buiningpark
- Herontwikkeling Zwembad Octopus
- Omgevingsprogramma Achterveld
- Kaders woningbouw Stoutenburg

Gelet op de conclusie in de vorige paragraaf, namelijk dat we al uren tekort komen om alle werkzaamheden onder de categorie 'onontkoombaar' betekent dit dat deze werkzaamheden opnieuw in de vertraging gaan; waarbij het ook de vraag is of er in 2026 voldoende ruimte ontstaat om een visie of project uit deze categorie op te pakken.

Daarnaast heeft een drietal werkzaamheden hoge prioriteit- niet gestart die meer op zichzelf staan:

- Onderdelen uitvoeringsprogramma Woon(zorg)visie
- Nota Kostenverhaal 2026

Analyse: hoe zijn we op dit punt gekomen?

De onderstaande elementen zijn de afgelopen jaren sterk van invloed geweest:

Algemeen:

- Gevolg van groeidorp-status in jaren 70-80
- Toegenomen complexiteit en noodzaak tot integrale aanpak
- Toenemende taken vanuit hogere overheden
- Een groeiende gemeente levert ook weer extra werk op
- Formatie niet voldoende meegegroeid

Ambtelijk:

- Nee-zeggen is lastig voor de organisatie
- Ambtelijke organisatie is intrinsiek zeer gemotiveerd
- Terughoudendheid ambtelijke organisatie in relatie tot aanvraag middelen
- Opstapeling van meerdere kleine formatieve tekorten

Bestuurlijk/politiek

- Hoog ambitie, ook in samenleving, waardoor keuzes maken lastig is
- Besluiten genomen zonder voldoende zicht op volledige keten van werkzaamheden
- Transitie van maatwerk naar visievorming
- Eerder uitgangspunt: Leusden is beheergemeente

Denkrichtingen voor het vervolg

Het doel is om workload en formatieve ruimte in balans te brengen en te houden. Daarbij is het onder andere van belang om bij nieuwe ontwikkelingen en uitbreiding van de gemeente vooraf een realistische afweging te maken in hoeverre de beschikbare middelen toereikend zijn. Dit vraagt onder meer een open houding en samenwerking tussen ambtelijke organisatie, bestuur en politiek.

Allereerst is het van belang om te allen tijde de formatieve ruimte te laten meegroeien met de groei van de gemeente.

Daarnaast zijn er voor de ontstane situatie geen eenvoudige oplossingen voorhanden.

Wij zien wel een aantal denkrichtingen die mogelijk tot structurele oplossingen kunnen leiden. Hoe er ook gekozen wordt, elk van deze denkrichtingen vraagt om verder uitwerking zowel qua duurzaam effect als haalbaarheid.

Het gaat om de volgende denkrichtingen:

- Uitgangspunt = formatie → prioriteren in onontkoombaar
- Uitgangspunt = opgave → formatie toevoegen
- Uitgangspunt = formatie → ambities bijstellen/opdrachten intrekken